

Asistent ve výuce – pomoc málotřídním školám

Jana Hájková

Předkladatelé

PaedDr. Jana Hájková, ředitelka školy

Mgr. Libor Klement, učitel

Mgr. Pavlína Filipi, učitelka

Podmínky realizace experimentálního ověřování funkce asistenta ve výuce

1. Požadované vzdělání: SŠ, VŠ
2. Platové zařazení: 1. stupeň 7. platové třídy
3. Sociální zařazení:
 - a) žadatelé o práci učitele ZŠ, MŠ nebo vychovatele ŠD
 - b) absolventi SŠ, kteří mají zájem o pedagogické studium na VŠ
 - c) učitelky po MD
 - d) důchodci s pedagogickou kvalifikací
4. Časové omezení experimentu: 3 roky
Pracovní smlouva bude uzavírána na dobu určitou – 1 školní rok
5. Finanční dotace experimentu: pouze na plat asistenta
viz bod 2

Zdůvodnění

Předkladatelé mají několikaleté zkušenosti s činností asistentů – nezaměstnaných absolventů SŠ, které pro potřeby školských úřadů zajišťoval úřad práce. Tyto aktivity byly však úřadem práce pro malou efektivnost zrušeny a škola, která vypracovala metodiku spolupráce třídního učitele a asistenta ve výuce a po čtyři roky ji velmi úspěšně a k velké spokojenosti pedagogů, žáků i rodičů realizovala, hledá další možnosti, jak právně podložit pokračování této jednoznačně pozitivní aktivity, a to především z těchto důvodů:

1. Pedagogové vesnických škol musí souběžně pracovat s žáky velmi rozdílných rozumových schopností. Dolní hranice spektra je snížena u dětí s hraničním pásmem mentální retardace, které nemají vzhledem k místu bydliště možnost dojíždět a navštěvovat speciální třídy nebo školy. Speciální individuální péči vyžadují i integrované děti se SPU, avšak zároveň je nutno nadstandardní péči věnovat i dětem nadprůměrně nadaným,

kteří rovněž nemají možnost dojíždět do škol s rozšířenou výukou jazyků, matematiky aj. Pro učitele je velmi významnou pomocí a pro žáky nepostradatelným aktivizujícím faktorem, jestliže učitel řídí práci ve třídě a asistent se podle jeho pokynů individuálně věnuje žákům problémovým nebo naopak zajímavými rozšiřujícími úkoly motivuje žáky nadané.

2. Při výuce v oddělení (spojení dvou nebo více ročníků) je práce pedagoga dvojnásobně obtížná a klade nesmírné nároky na organizaci efektivního využití vyučovací doby. Při přímé práci učitele s jedním ročníkem zastává asistent funkci konzultanta pro žáky, plní samostatné a individuální úkoly.
3. Při projektové výuce v terénu zvyšuje přítomnost asistenta – druhé dospělé osoby – bezpečnost dětí.
4. Ředitel málotřídní školy i přes snížený úvazek vyučuje v praxi většinu hodin vyučovacího plánu, neboť vzhledem k malému počtu zaměstnanců není možné, aby je učil jiný učitel. Tím se ovšem dostává do krizových situací. Smí při plnění nezbytných povinností, vyplývajících z funkce ředitele, během výuky opustit třídu? Jak zajistí, že nedojde v jeho nepřítomnosti k ohrožení dětí? I tyto problémy přetávají být neřešitelné, pokud na škole působí asistent, který v případě potřeby pracuje s dětmi podle pokynů ředitele i v jeho nepřítomnosti.
5. Velmi náročné situace nastávají na malých vesnických školách v případě onemocnění pedagoga, neboť z místních zdrojů se málokdy sežene kvalitní náhrada a učitelé z měst o dojíždění na vesnici nejeví zájem. Zastoupení učitele asistentem ve výuce, který zná děti, styl práce učitele i probírané učivo, je za dané situace tím optimálním řešením.